

**ՆԱՄԱՏԵՂ ՆԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ
ՆՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՊՈՂՈՍ Բ ՊԱՊԻ
ԵՎ
Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՆԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
(Ս. Էջմիածին, 27 սեպտեմբերի 2001 թ.)**

Քրիստոնեության Նայաստանում կրոն հռչակելու 1700-ամյակի պոնախմբությունը ի մի է բերել Տոմի Եպիսկոպոս և Կաթողիկ Եկեղեցու Նովվապետ Նովհան-նես-Պողոս Բ Պապին և Գաբեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսին: Գոհություն ենք մաքուցում առ Աստված, որ պարզեց մեզ այս ուրախ առիթը վերստին միասնաբար աղոթելու՝ ի փառաբանություն Իր Ամենասուրբ Անվան: Օրհնյալ է Սուրբ Երրորդությունը՝ Նայոց, Որդին և Սուրբ Հոգին, այժմ և հավիտյանս:

Նրաշափառ այս պոնակապարտությունը նշելիս խոնարհումով, երախտագիտությամբ և սիրով ենք հիշում մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի մեծ խոստովանող Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչին, ինչպես նաև իր գործակիցներին ու հաջորդներին, ովքեր լուսավորեցին ոչ միայն հայ ժողովուրդին, այլև Կովկասի հարևան երկրների ժողովուրդներին: Շնորհիվ իրենց վկայության, նվիրումի և օրինակի հայ ժողովուրդը 301 թ. ընդունեց աստվածային լույսը և ի սրբոց դարձավ առ Քրիստոս՝ ճշմարտությանը, Կյանքին և Փրկության ճանապարհին:

Նրանք երկրպագեցին Աստծուն՝ իրենց Հորը, խոստովանեցին Քրիստոսին՝ իրենց Տիրոջը, և վկայակոչեցին Սուրբ Հոգուն՝ իրենց սրբաբարին: Նրանք սիրեցին առաքելական տիեզերական Եկեղեցին՝ իրենց Մորը: Քրիստոսի գերագույն պապիությանը՝ սիրել Աստծուն ամեն ինչից վեր և մեր դրացուն՝ ինչպես ինքներս մեզ, դարձավ կյանքի ճանապարհ բոլոր հայերի համար: Օծված մեծ հավատքով՝ նրանք ընտրեցին կրել ճշմարտության վկայությունը, և երբ անհրաժեշտ էր, ընդունեցին մահը, որպեսզի հավիտենական կյանք ժառանգեն: Այսպիսով, ի սեր Քրիստոսի մարտիրոսությունը դարձավ բազում հայ սերունդների վիթխարի ժառանգությունը: Այդ մեծարժեք գանձի սերնդեսերունդ փոխանցումը նշան էր Ավետարանի նկարմամբ ունեցած երկյուղածության, որպեսզի Սուրբ Հոգու շնորհով երկրասարդները դառնան վճռակամ՝ իրենց նախնիների նման կրելու վկայությունը ճշմարտության նկարմամբ: Մեկ և կես միլիոն հայ քրիստոնյաների կոտորածը, որ ընդհանրապես համարվում է 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանությունը, և դրան հաջորդող զանգվածային ոչնչացումը ամբողջապիրական նախկին ռեժիմի ներքո ողբերգություններ են, որ տակա-

վիճակներում են ներկա սերնդի հիշողության մեջ: Այս անմեղները, որ զազանաբար մոռացվեցին, չեն սրբացվել, սակայն նրանցից շատերը վստահաբար եղել են Քրիստոսի անվան խոստովանողներ և նահապակներ: Աղոթում ենք նրանց հոգիների հանգստության համար և հորդորում, որ հավատացյալները երբեք չմոռանան նրանց գոհողության նշանակությունը: Գոհություն ենք հայարնում Աստծուն այն իրողության համար, որ քրիստոնեությունը Հայաստանում վերապրեց անցյալ 17 դարերի ողբերգությունները, և որ Հայ Եկեղեցին այժմ ազապ է իրականացնելու իր առաքելությունը՝ Բարի Լուրը փարածել Հայաստանի Հանրապետությունում և հեռու-մոտիկ այն վայրերում, ուր հայկական համայնքներ կան:

Հայաստանը վերստին անկախ երկիր է, ինչպես Տրդատ արքայի և Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի օրերին: Հավաստի է, որ անցած 10 փարիներին Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները ազատորեն կարողացան պաշտել իրենց կրոնը: Հայաստանում և Սփյուռքում հայկական նոր հաստատություններ հիմնվեցին, կառուցվեցին եկեղեցիներ, բացվեցին ընկերություններ ու դպրոցներ: Այս ամենի մեջ փնտրում ենք Աստծո սիրառատ ձեռքը: Քանզի Նա փեսանելի դարձրեց Իր հրաշքները փոքր ազգի շարունակվող պայմանության մեջ, որն իր քրիստոնեական հավատքի շնորհիվ պահպանեց իր յուրահատուկ ինքնությունը: Շնորհիվ իր հավատքի և Եկեղեցու, հայ ժողովուրդը զարգացրեց քրիստոնեական եզակի մշակույթ, որը, անշուշտ, արժեքավոր ներդրում է ողջ քրիստոնեության գանձարանում:

Քրիստոնյա Հայաստանի օրինակը վկայում է, որ ի Քրիստոս հավատքը հույս է բերում մարդկությանը բոլոր իրավիճակներում՝ անկախ դժվարության չափից: Աղոթում ենք, որ քրիստոնեական հավատքի փրկարար լույսը ծագի Կարի և ուժեղի, աշխարհի զարգացած և զարգացող ազգերի վրա: Ի մասնավորի այսօր միջազգային հարաբերությունների բարդություններն ու մարտահրավերները պահանջում են ընկրկություն՝ բարու և չարի, խավարի և լույսի, մարդկայինի և անմարդկայինի, ճշմարտության և կեղծիքի միջև: Իրավական, քաղաքական, գիտական և ընդհանրական կյանքում արդիական են և քննարկվում են մարդկության նպատակներին և նրա կոչմանը վերաբերող հարցերը, որոնցով զբաղվողները կոչված են լինել այսօրվա քրիստոնյաները, ոչ պակաս, քան այլ ժամանակների մարտիրոսները, որ վկայեցին ճշմարտությունը նույնիսկ ի գին ամեն ինչի:

Այս վկայությունը կլինի ավելի համոզիչ, եթե Քրիստոսի բոլոր աշակերտները միասնաբար խոստովանեն միևնույն հավատքը և բժշկեն բաժանման վերքերը իրենց մեջ: Թող Սուրբ Նոգին առաջնորդի քրիստոնյաներին և, անշուշտ, բարեկամ բոլոր ժողովուրդներին հաշտության և եղբայրության ուղիներով: Այսօր՝ Սուրբ Էջմիածնում, մենք վերանորոգում ենք հանդիսավոր մեր հանձնառությունը աղոթքով և աշխատանքով արագացնելու միության օրը՝ Քրիստոսի հավատարմորդ հոյի անդամների միջև՝ ճշմարիտ հարգանքով հանդես մեր սրբազան ավանդույթները:

Աստիճանագրությամբ մենք պիտի չընդդիմանանք սիրուն. «Ուրեմն մենք ևս, որ մեր շուրջ վկաների այսչափ բազմություն ունենք, թոթափենք ամեն հպարտություն և ծանր մեղք, համբերաբարությամբ ընթանանք դեպի մրցասպարեզ, որ բացված է մեր առջև» (Եբր. ԺԲ 1):

Նորոգործում ենք մեր հավատացյալներին անդադար աղոթել, որ Սուրբ Հոգին լցնի մեզ բոլորիս, ինչպես մարտիրոսներին բոլոր ժամանակներում և ամենուր, իմաստությամբ և խանդավառությամբ հեղինելու Քրիստոսին՝ ճանապարհին, ճշմարտությանը և Կյանքին: